

Ze sadu na trh: Vývoj změn produkce a obchodu v sektoru jablek

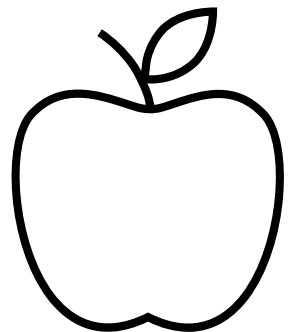
Ing. Štěpán Kala, MBA, Ph.D.

Ing. Kristýna Kličková

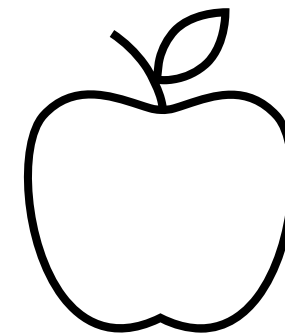
Tamara Rudinská, Ph.D.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Hradec Králové, 14. 1. 2025



Úvod

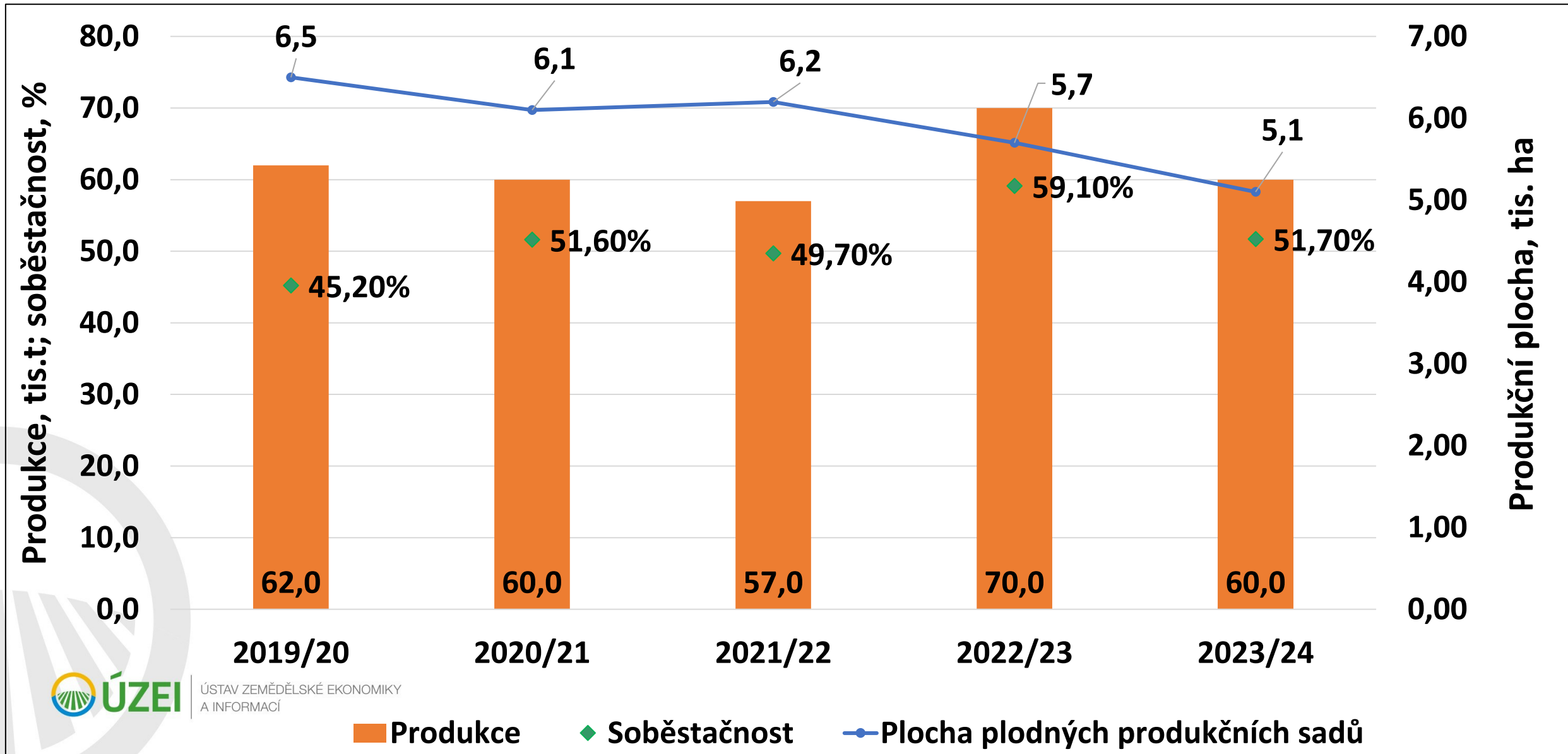


Jaká je pozice českých jablek v porovnání s předními evropskými producenty?

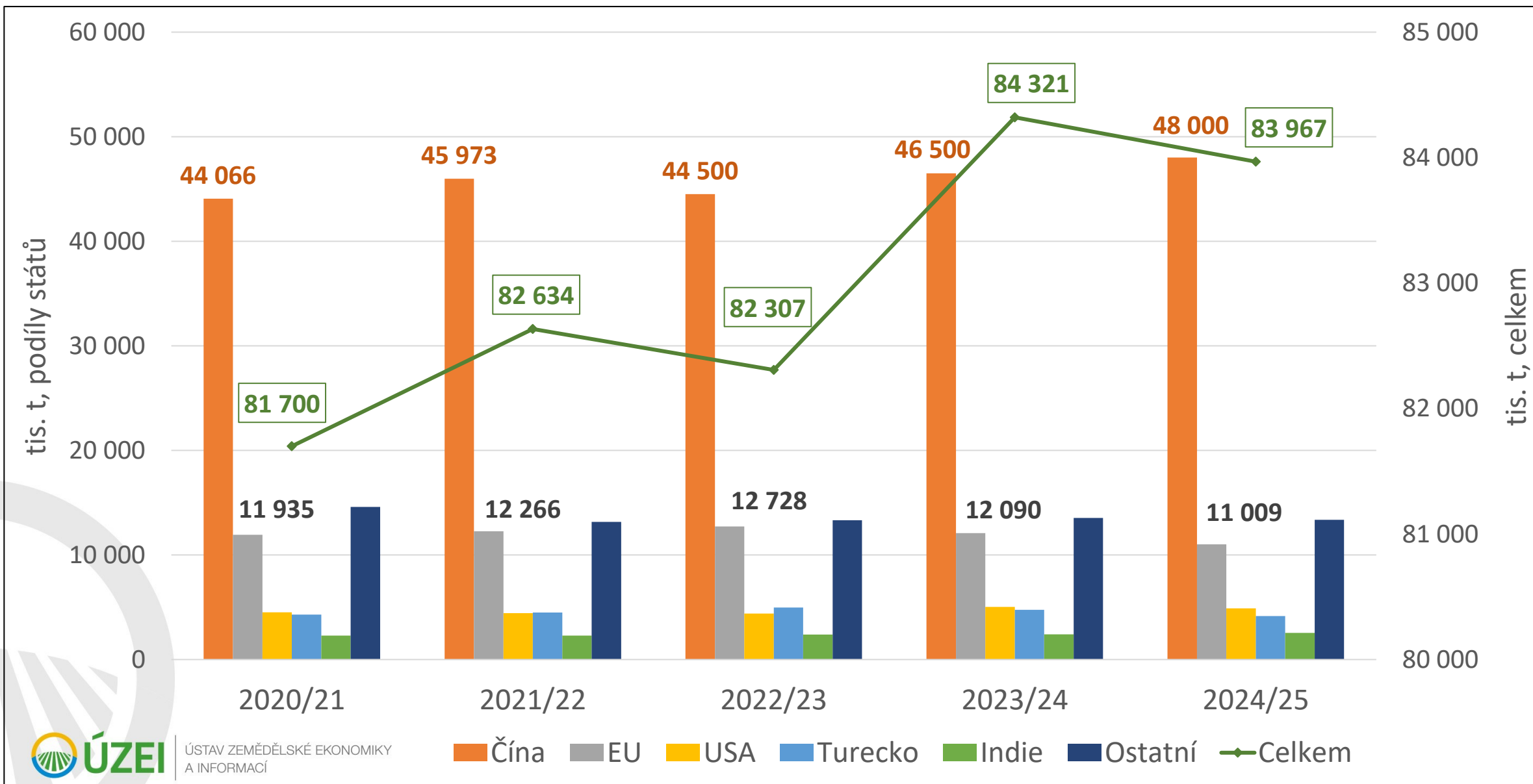
Současný stav sektoru v ČR:

- Klesající produkční plochy v ČR (z 6,5 tis. ha v roce 2019 na 5,1 tis. ha v roce 2023)
- Soběstačnost v jablkách v roce 2023 činila 51,7 %. Průměr 2019-2023 je 51,5 %.
- Podíl dovozu na spotřebě v roce 2023 – 54,3 %, průměr 2019-2023 – 55,3 %
- Přední dovozci konzumních jablek do ČR: Polsko, Itálie, Slovensko

Úvod: Vývoj ploch, produkce a soběstačnosti v ČR

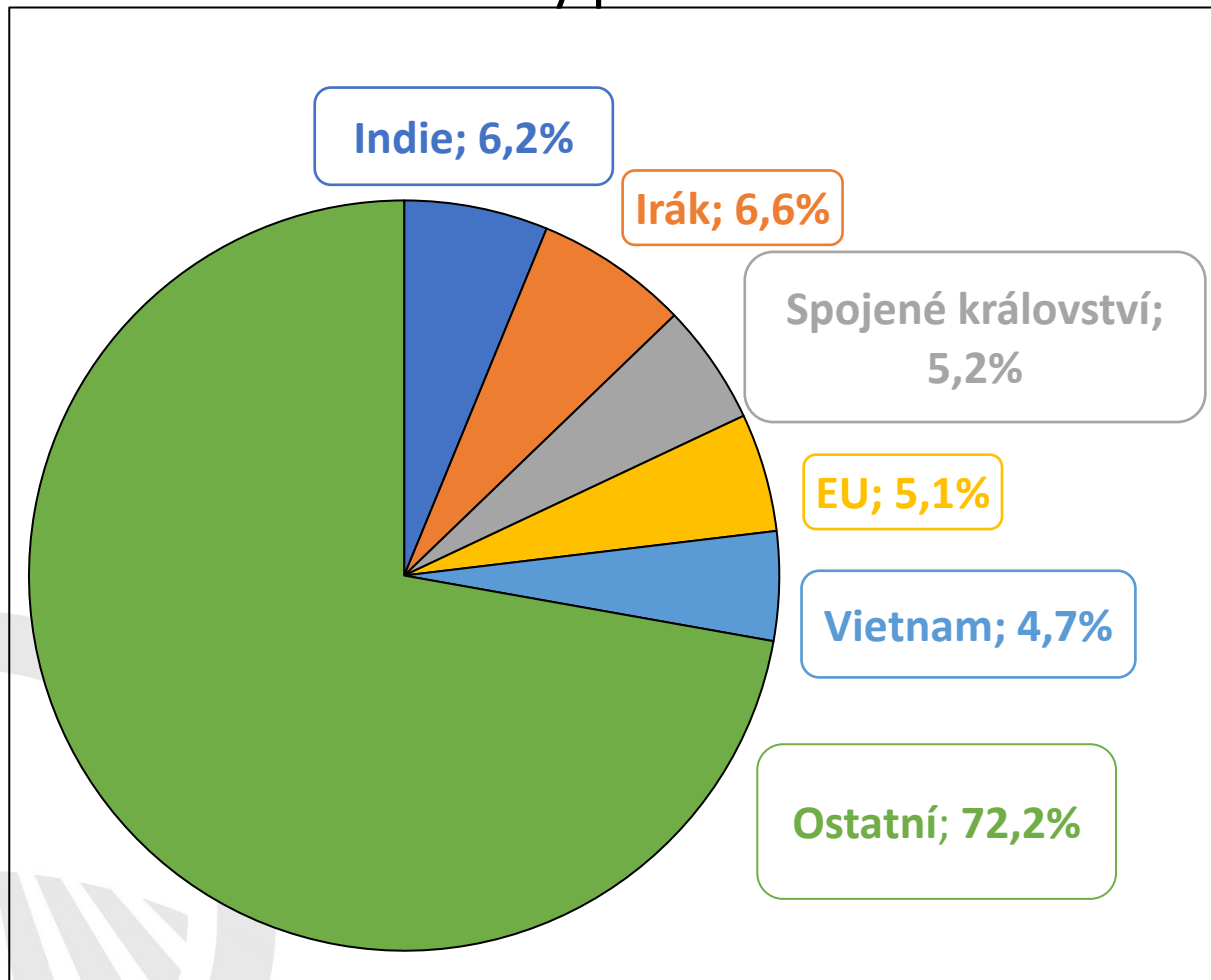


EU: Pozice EU ve světě - produkce jablek

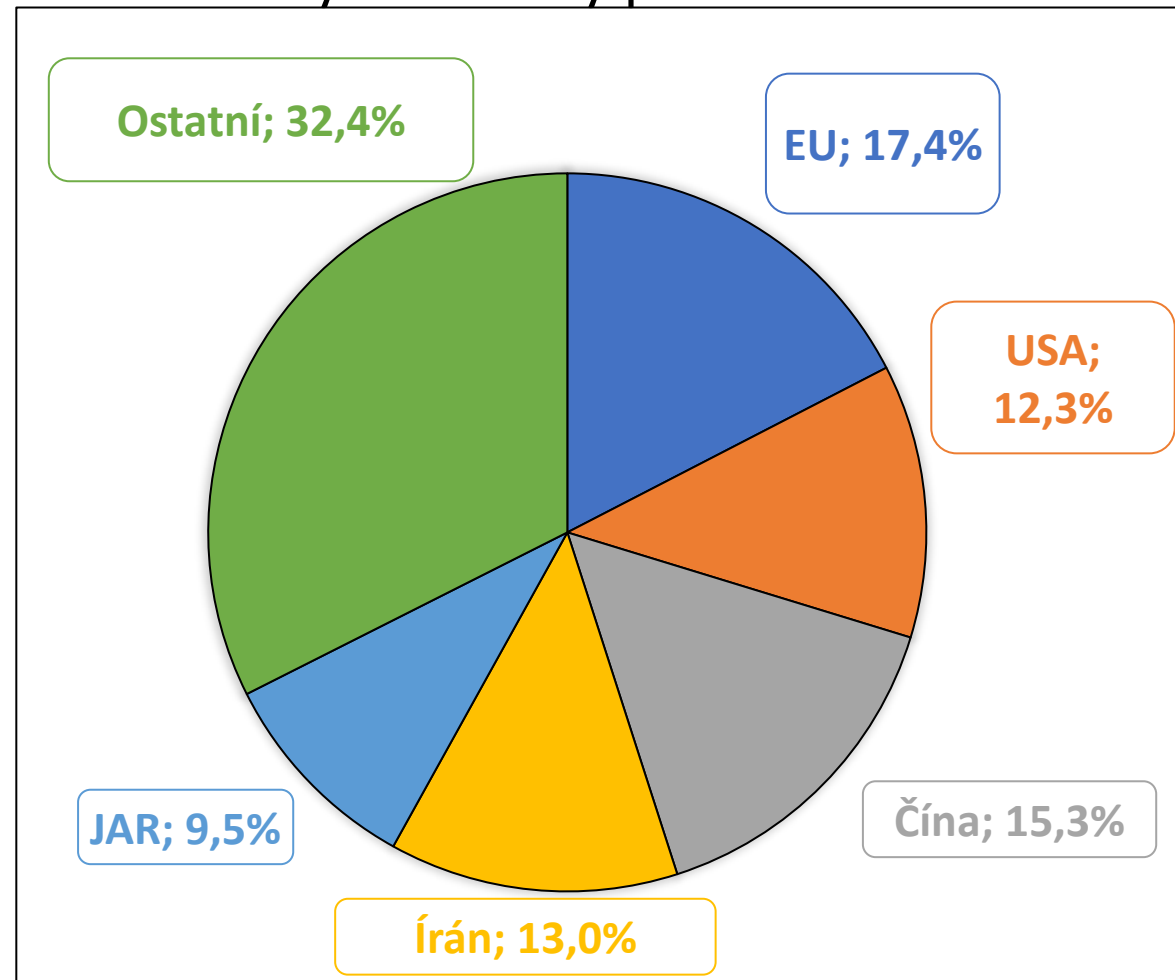


EU: Pozice EU ve světě - dovoz a vývoz

Dovoz: 5-letý průměr v %

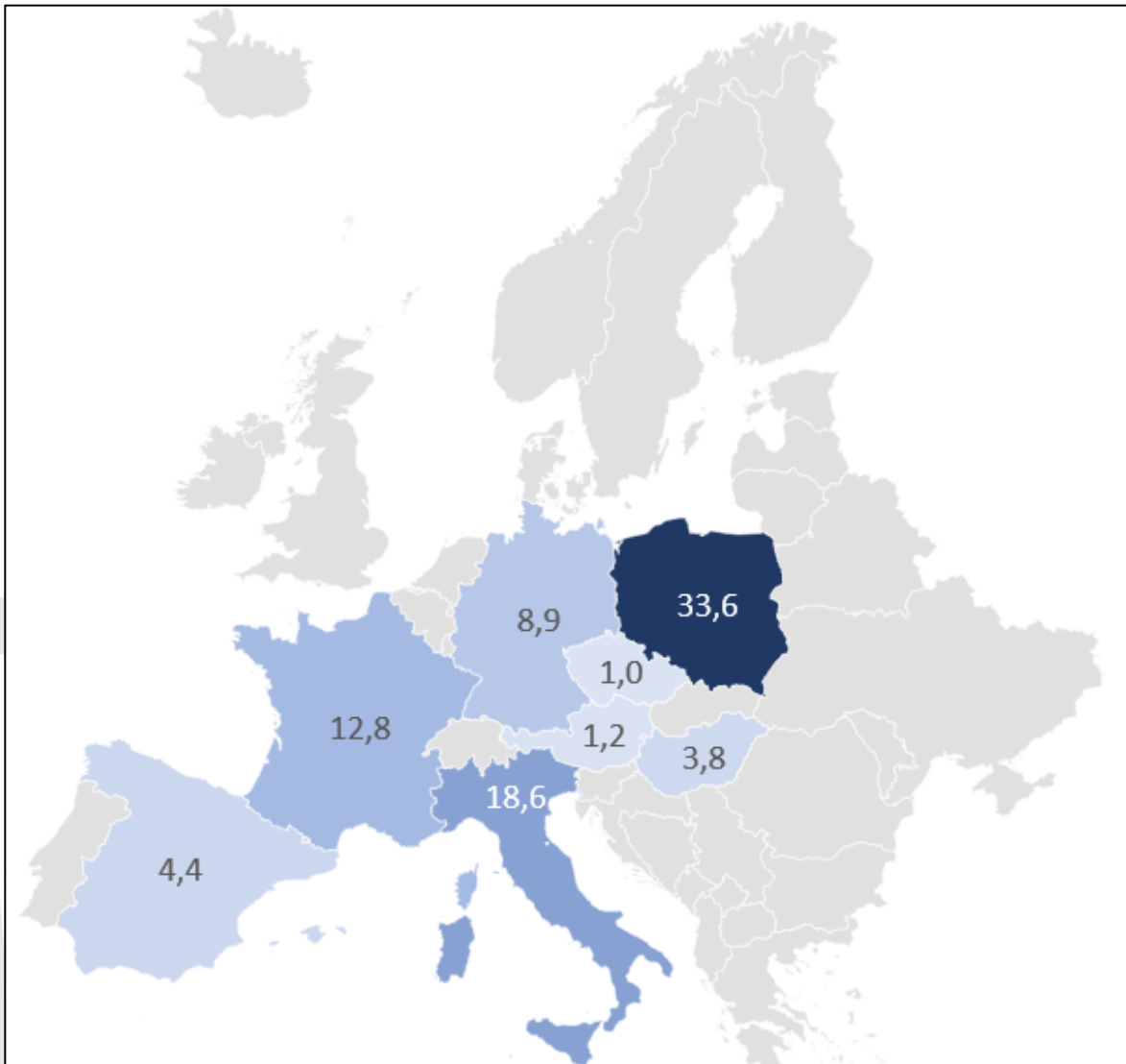


Vývoz: 5-letý průměr v %

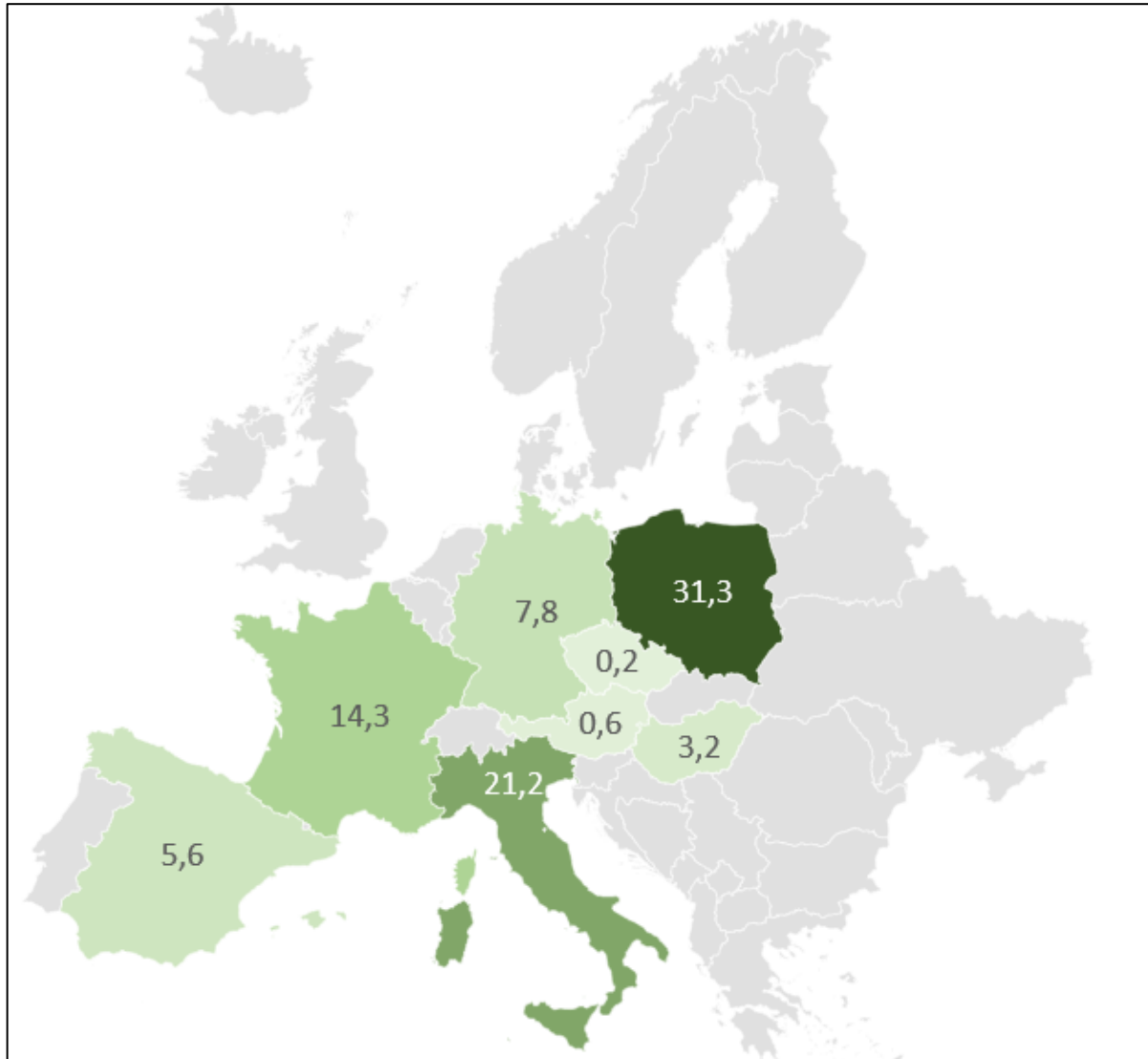


EU: produkce jablek v jednotlivých ČS

Průměr 2019-2023 v %

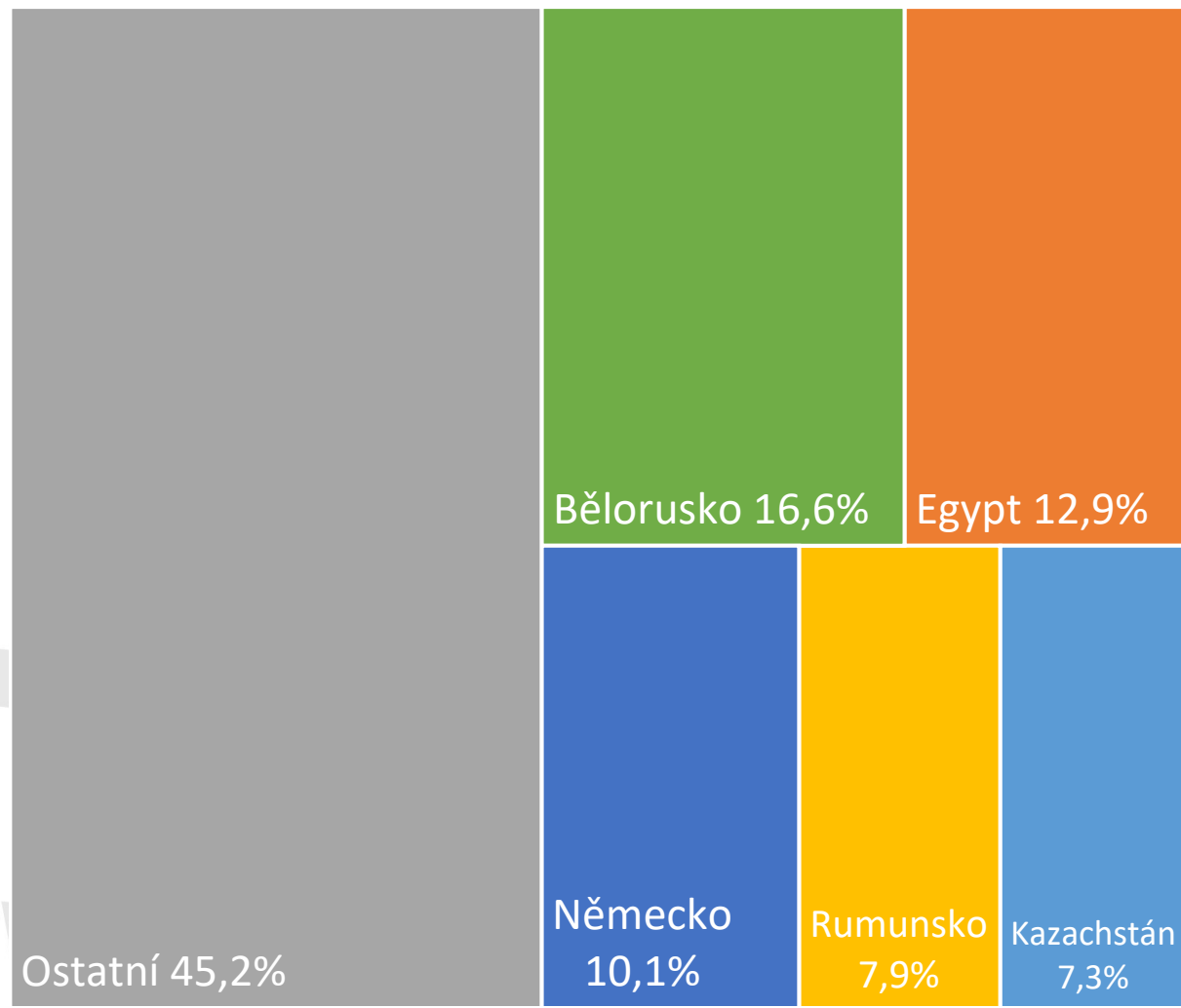


Odhad pro rok 2024 v %

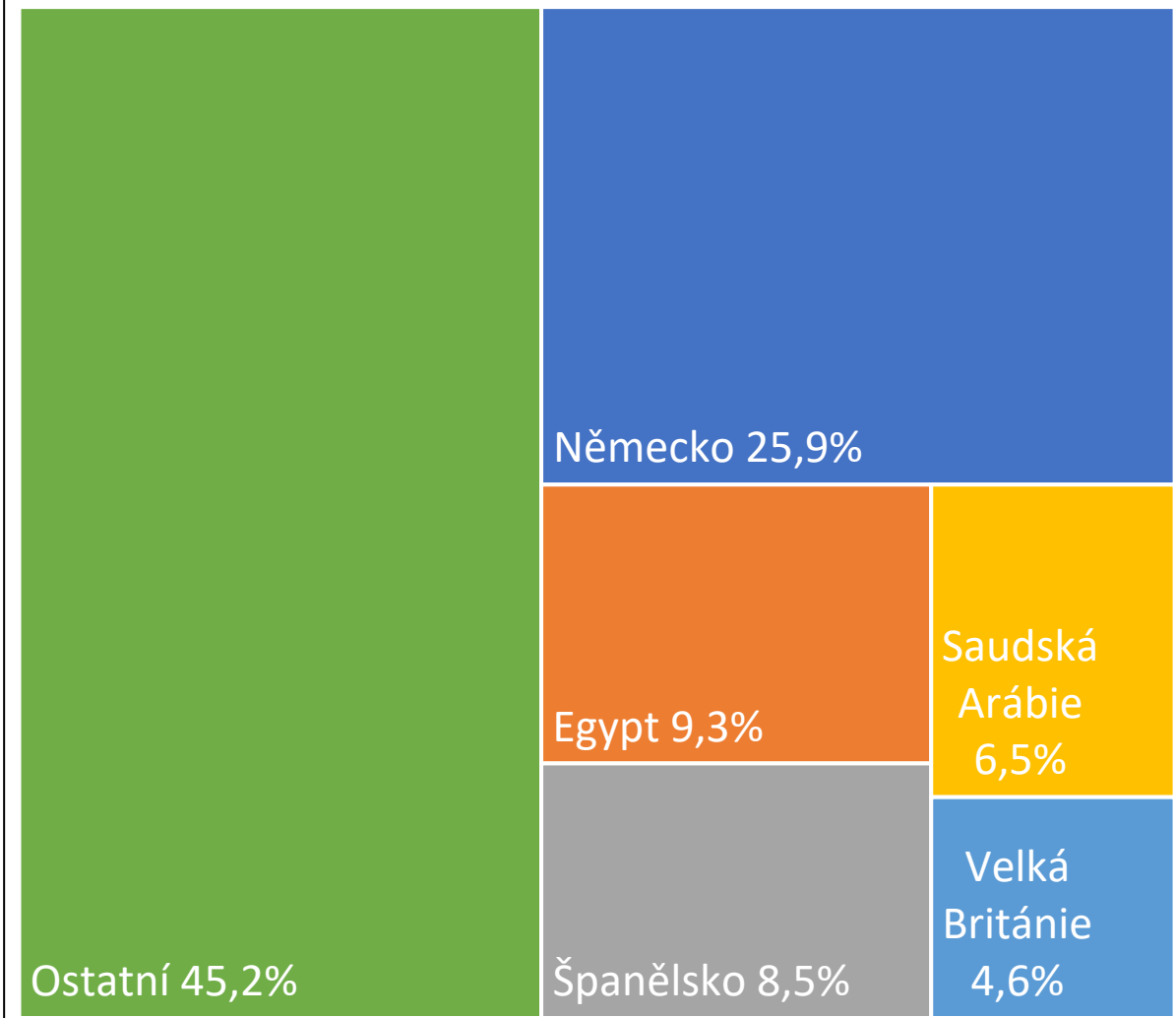


EU: Vývoz Polska a Itálie

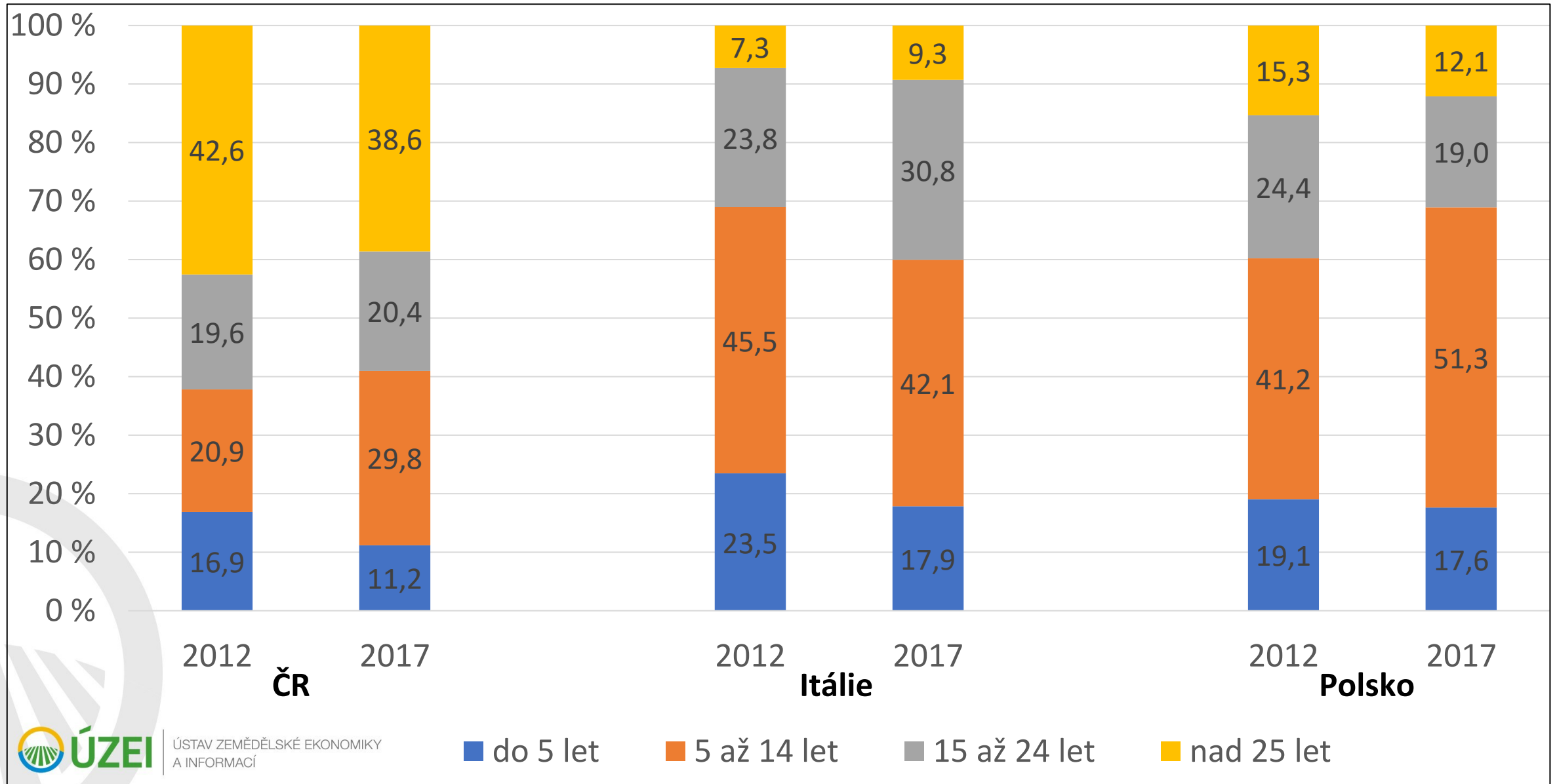
PL Vývoz (průměr 2018-2022)



IT Vývoz (průměr 2018-2022)



EU: Věková struktura sadů ČR, Itálie a Polsko



EU: sektor jablek Itálie, Polsko a ČR

Poznátky z IVP 1133 - *Situace v sektoru jablek v ČR, Polsku a Itálii (případová studie), 2023*

Itálie

Polsko

Česká republika

Struktura podniků

- Malé rodinné farmy s tradicí
- Sdružování do velkých asociací – podpora pěstitelů
- Síť pro spolupráci LINSA

- Malé rodinné farmy
- Organizace producentů

- Farmy větší velikosti
- Organizace producentů

Struktura produkce

- Inovace odrůd – klubové odrůdy
- GD, Gala, RD, Fuji, GS

- Základní/exportní/lokální a klubové odrůdy
- Rozvoj sadů – přeměna na eko produkci

- Výrazný pokles produkčních ploch
- Vysoký podíl samozásobení
- GD, Idared, Jonagold, Gala

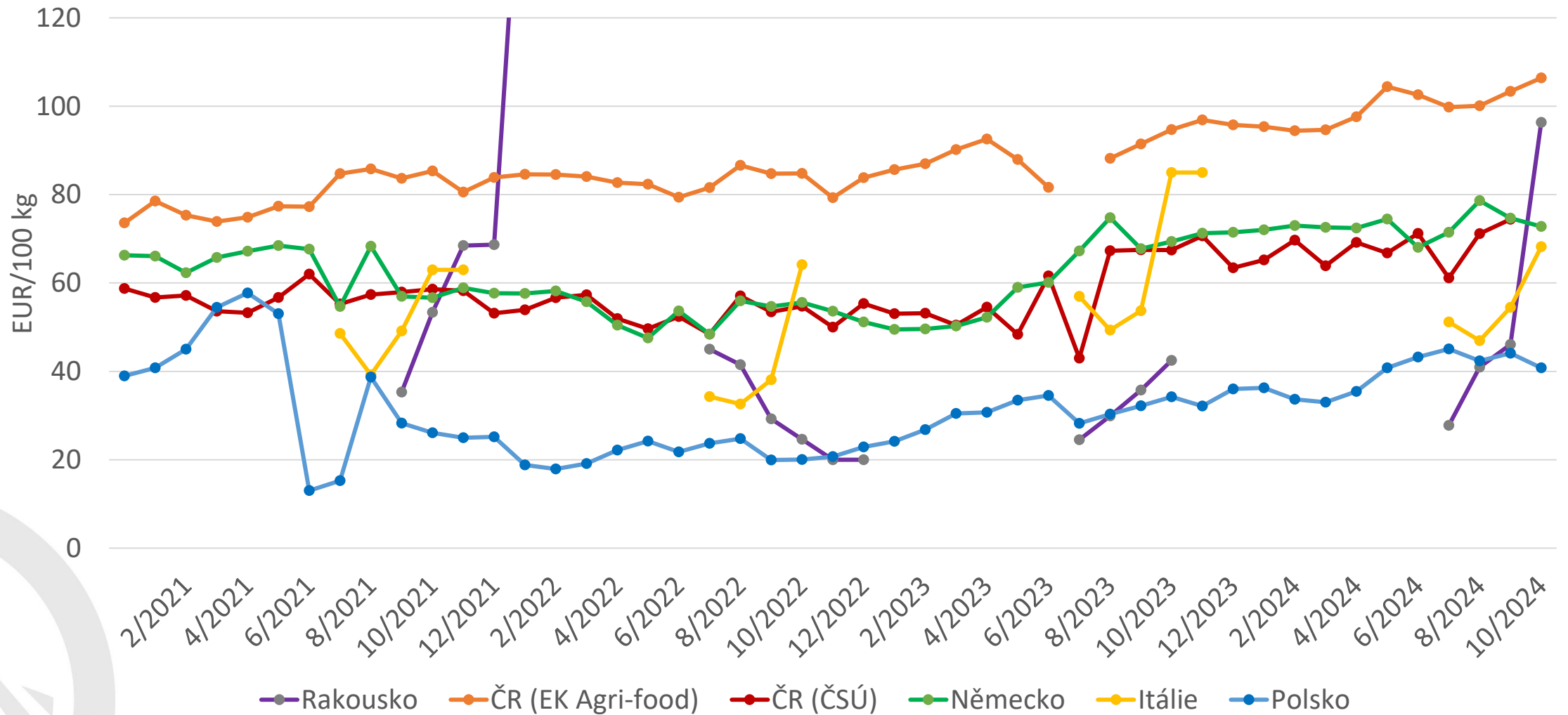
Struktura zahraničního obchodu

- Produkce a vývoz především stolního ovoce
- Vývoz více než třetiny produkce

- Produkce a vývoz ovoce na spotřebu i zpracování
- Vývoz více než pětiny produkce
- Změny v exportu - pokles, změna odrůd i dovozních států
- Polsko má dlouhodobě nejnižší CZV v porovnání s Itálií a ČR

- Produkce a dovoz stolního ovoce
- Vývoz na zpracování
- Vývoz až poloviny produkce

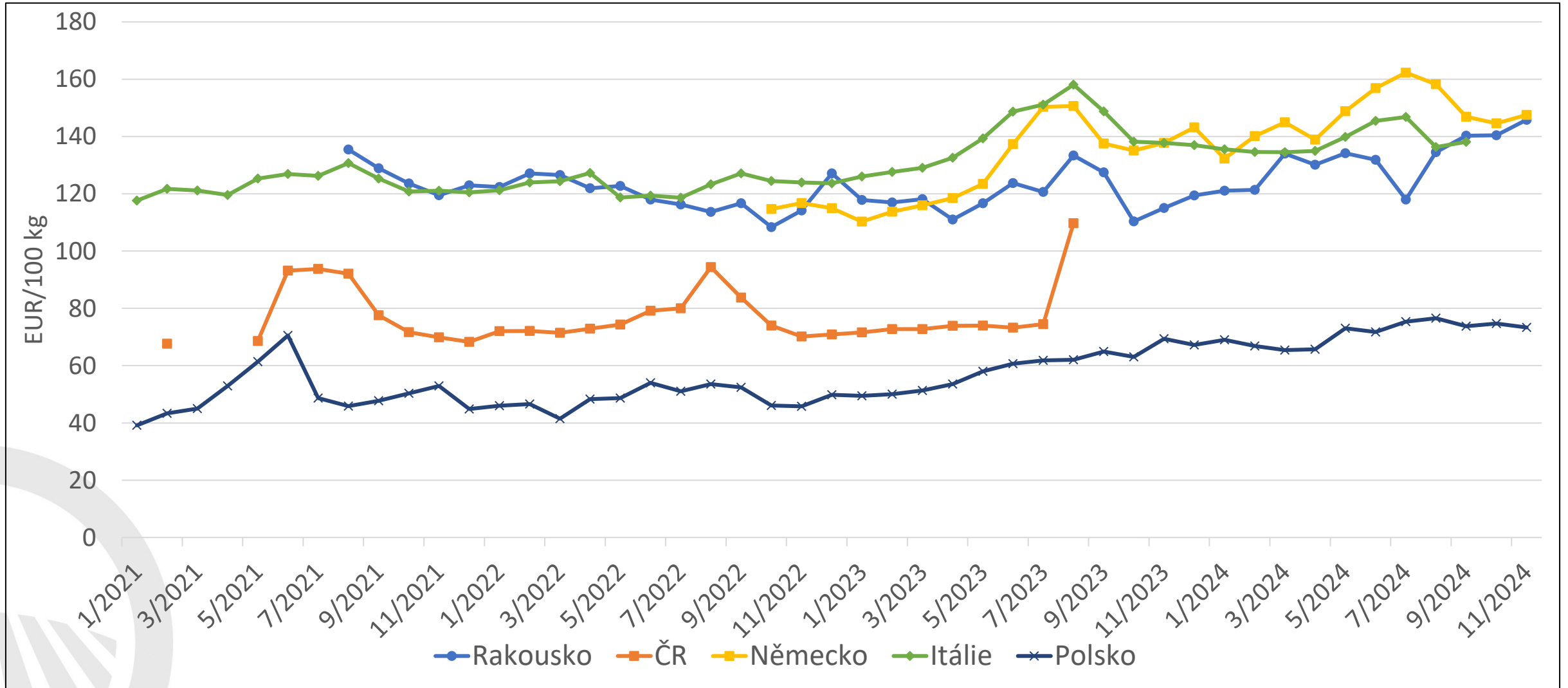
EU: Farmářské ceny



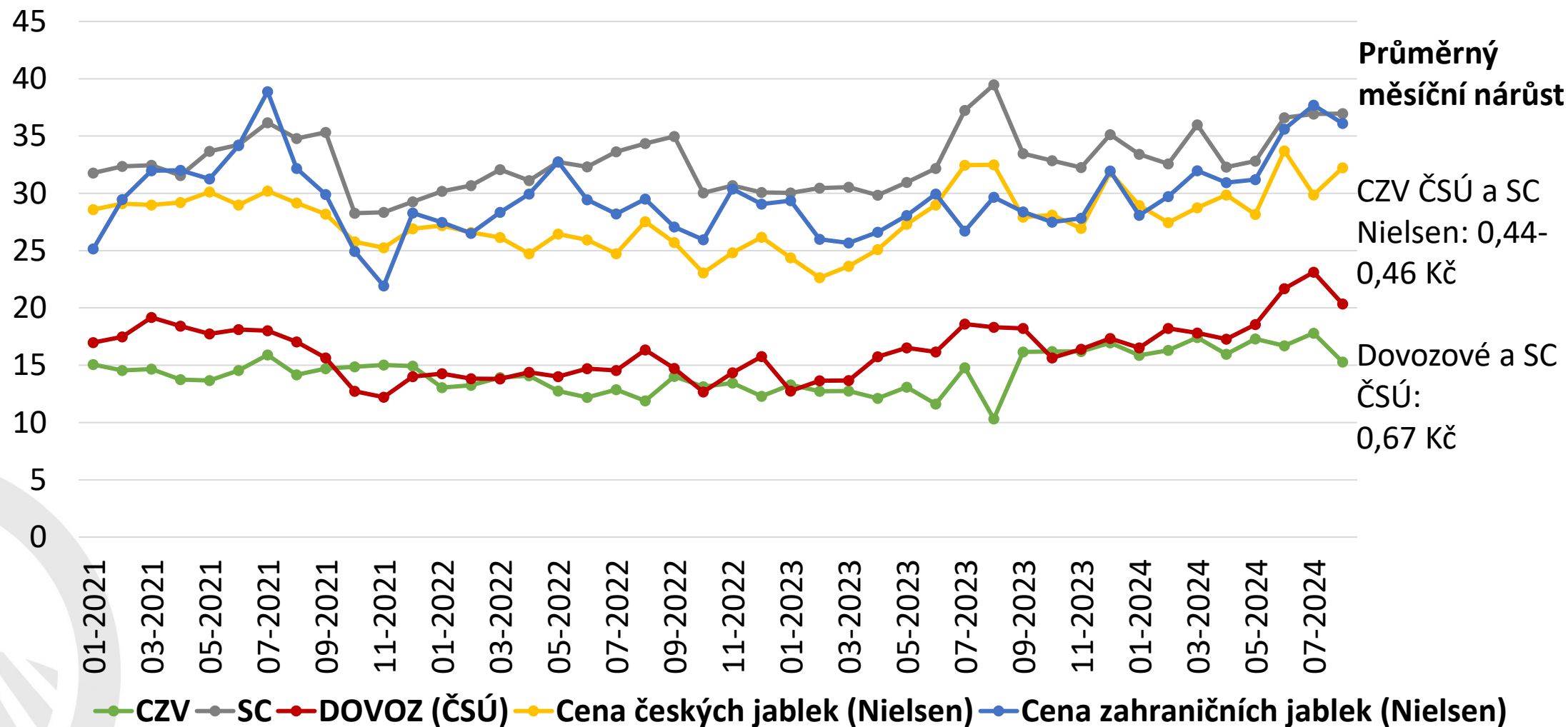
Pramen: Vlastní zpracování z dat Agri-food data portal, 2024, ČSÚ
Pozn: Farmgate price. Ceny celkem za všechny odrůdy
Rakousko: 2/2022: 176,00 EUR/100 kg
CZV ČSÚ jsou přepočteny z CZK na EUR směnným kurzem ČNB



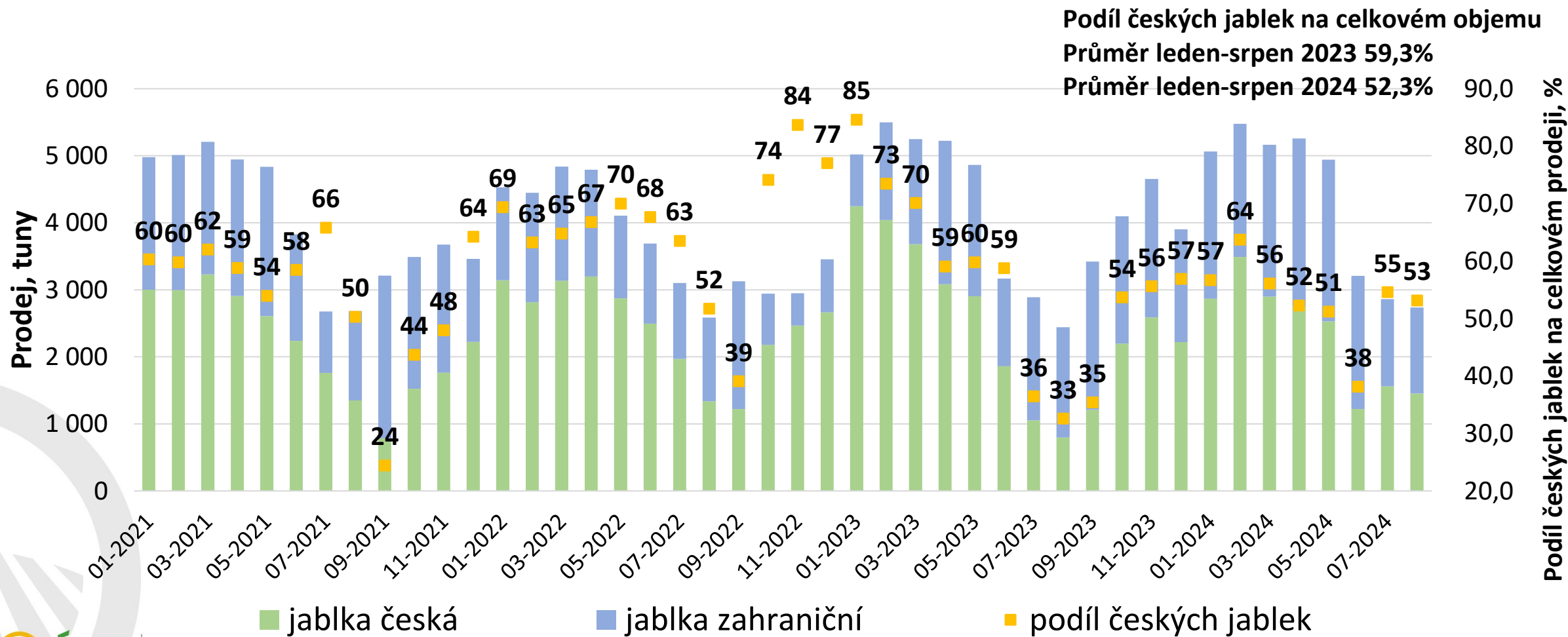
EU: Spotřebitelské ceny



ČR: Vývoj CZV, dovozních a SC konzumních jablek



ČR: Objem prodeje českých a zahraničních jablek na moderním trhu ¹⁾ (t)

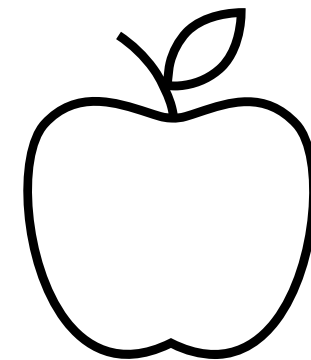


ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

¹⁾ Moderní trh zahrnuje supermarkety, hypermarkety a diskonty. Poslední dostupná data jsou za srpen 2024.

Pramen: vlastní zpracování z dat AC Nielsen

Shrnutí



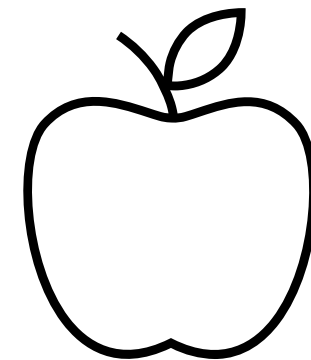
Jaká je pozice českého sektoru jablek v porovnání s předními evropskými producenty?

Produkce:

- ČR je v rámci EU minoritním producentem
- Nedostatečná tuzemská produkce, vysoký podíl samozásobení
- Rozdílné produkční, ekonomické i politické faktory v jednotlivých státech

Obchod:

- Přední dovozci Polsko a Itálie
- Nutnost dovozu především konzumních jablek pro pokrytí spotřeby, vývoz produkce ke zpracování
- V průměru na moderním trhu bylo v letech 2021-2023 prodáno 58,8 % tuzemských jablek, v 1.-8. měsíci roku 2024 prodej činil 52,3 % tuzemských jablek
- Cena dovozových jablek je vyšší než CZV tuzemských jablek
- V maloobchodních řetězcích dosahují ceny českých jablek nižší úroveň než jablka z dovozu



Děkuji za pozornost.

Ing. Štěpán Kala, MBA, Ph.D.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Telefon.: 222 000 510

E-mail: kala.stepan@uzei.cz